Stockholms universitet

Sociologiska institutionen

Mikrosociologi: Interaktion, kultur och aktörskap
7,5 hp, GN
Kursbeskrivning VT 2025

Utbildningsnivå

Kursen ges på grundnivå

Poäng

Kursen omfattar 7,5 hp

Giltig fr.o.m.

2023

Ansvarig lärare

Kursansvarig är Petter Bengtsson (petter.bengtsson@sociology.su.se)
Föreläsningar: Petter Bengtsson och Peter Åkerbäck
Seminarielärare är: Sofia Himberg (sofia.himberg@sociology.su.se)
Anna Rickeberg (anna.rickeberg@sociology.su.se)

Kursens upplägg

Kursens studietakt är 7,5 poäng på fem veckor indelat på 8 föreläsningar och 3 obligatoriska seminarier. Deltagarna träffas cirka två-tre gånger per vecka.

Kursens innehåll

Kursen introducerar det sociologiska perspektivet på människan, där en utgångspunkt är att samhället sätter ramar för individens agerande. Det kan handla om formella och informella regler och normsystem, socialisation, identiteter, roller och positioner som på olika sätt påverkar individers levnadsvillkor. Den sociologiska människan är en individ vars tankar, handlingar och känslor både formas av och formar sitt sociala sammanhang. Sociologer utgår från att samhället sätter ramar för individens agerande i olika kontexter och tider men också att social handling har möjlighet att förändra samhälleliga strukturer och överenskommelser.

Kursen har följande fokusområden:

- Jaget i samhället
- Gruppinteraktion och kultur
- Social kontroll och ”samhällsproblem”

Individens självförståelse och identitet är formade av sociala relationer och processer. Här blir ett interaktionistiskt perspektiv på vardagens relationer centralt där normer och regler för mänskliga möten tas upp och diskuteras i relation till hur de bidrar, via dagliga rutiner, till en samhällelig struktur med särskilda sociala roller och identiteter.

Ett kulturellt perspektiv fokuserar på hur mening skapar socialt liv. Normer och värderingar är kulturberoende och påverkar hur vi skapar sociala kategoriseringar vilka i sin tur får betydelse för vilka som erkänns som ett oproblematiskt "vi" och vilka som betraktas som de problematiska "andra". I kursen diskuteras hur dessa processer får betydelse för det som faller utanför normen, till exempel vad avser familjebildning, kön och sexualitet samt livsloppets sociala bana.

Individers aktörskap är relaterade till skillnader i makt och status i samhället. Sociala, kulturella och materiella resurser, till exempel kopplade till klass, kön och etnicitet, påverkar individers och gruppers handlingsutrymme. Under kursen diskuteras även hur individer kan bidra till att förändra sociala och kulturella normer och därmed bidra till förändring och förnyelse.

Förväntade studieresultat

Kunskaper och förståelse
Efter genomgången kurs skall den studerande:

- Kunna redogöra för grundläggande begrepp och teorier.

Färdigheter och kompetenser
Efter genomgången kurs skall den studerande:

- Visa förmåga att redogöra för hur interaktion, kultur och aktörskap kan vara förbundna i konkreta exempel.
- Visa förmåga att tillämpa några centrala sociologiska teorier på samtida sociala fenomen.
- Visa förmåga att författa en enklare sociologisk text.
- Visa förmåga att förstå och redogöra för innehållet i en mikrosociologisk studie.

Värderingar och förhållningssätt
Efter genomgången kurs skall den studerande:

- Visa förmåga att förhålla sig kritiskt till sociologiska studier och presentationer av processer och mekanismer på mikronivå.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom digital salstentamen och seminarier. Obligatorisk närvaro, skriftlig inlämning och aktivt deltagande krävs vid varje seminarium. Studenter som missat något seminarium kan lämna in kompletterande uppgift för att få slutbetyg för kursen. Vi förväntar oss att studenter är

närvarande vid alla seminarier om inte det finns en viktig anledning såsom sjukdom. Kompletteringsuppgiften är utöver den vanliga seminarieuppgiften som alla måste lämna in.

b. Materialet från föreläsningarna, seminarierna och kurslitteraturen kan användas till studenternas svar på den digitala salstentan. Betygsättningen på salstentan sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala. För seminarier ges endast betyget 'Godkänd'. För godkänt kursbetyg krävs 'Godkänd' på samtliga tre seminarieuppgifter, närvaro vid seminarierna eller kompletteringsuppgift och godkänt (minst E) betyg på salstentamen.

c. Studerande som fått betyget Fx eller F har rätt att genomgå ytterligare examination så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E. Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F två gånger av en examinator har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg. Framställan härom ska göras till studierektor. Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs upp till tre terminer efter det att den upphört att gälla. Framställan härom ska göras till studierektor.

Studenter som får F på sin salstenta får skriva en ny salstenta. Kursbetyg Fx sätts om salstentan är godkänd men en eller flera seminarieuppgifter eller seminarienärvaro/kompletteringsuppgift saknas eller har inte fått betyget 'Godkänd' vid det datum som anges i kursbeskrivningen.

d. *Viktiga datum för VT 25*

Digital salstenta: En lista med eventuella frågor till delar av tentan läggs ut på Athena den 14:e mars. Salstentan äger rum torsdagen den 20:e mars kl. 08.00-12.00. Det är mycket bra att bekanta sig med vad som gäller på digitala salstentor och den informationen finns här: https://www.su.se/sociologiska-institutionen/utbildning/under-utbildningen?open-collapse-boxes=contact#tentamensinformation. Lokalen och annan information kommer att finnas på Athena senare.

Digital sals-omtenta: För de som behöver, omtentan sker den 8:e maj kl. 08.00-12.00. Lokal och annan information ges senare.

Seminarieuppgifter: Instruktioner till samtliga seminarieuppgifter finns på Athena. Seminarieuppgifterna skall lämnas in på två olika sätt: (1) elektroniskt på Athena, samt (2) i pappersform vid seminarietillfället (27:e februari för seminarium 1, 6:e mars för seminarium 2 och 13:e mars för seminarium 3). Studenter får istället för en papperskopia ta med en digital enhet till seminarietillfället (t ex en laptop, iPad eller mobiltelefon) med uppgiften nerladdad för att dela med en annan student som får läsa uppgiften på enheten.

Studenter som av giltiga skäl har missat något seminarium ombeds att lämna in den aktuella seminarieuppgiften på Athena tillsammans med en extra skrivuppgift för att komplettera frånvaron. Instruktioner för kompletteringsuppgifterna finns på Athena. För att erhålla slutbetyg för kursen inom ordinarie tidsram bör både seminarieuppgifter och kompletterande skrivuppgifter vara inlämnade via Athena senast den 3 juni kl. 08.00.

En varning!

Plagiering i bemärkelsen fusk betraktas vid Stockholms universitet som allvarligt och Sociologiska institutionen anmäler alla misstankar om plagiering till disciplinnämnden. Om du befinns skyldig kan du stängas av från alla dina studier vid Stockholms universitet. Vi har haft problem med plagiering tidigare terminer och anmält ett flertal studenter till disciplinnämnden. Samtliga dessa har funnits skyldiga och stängts av från sina studier vid universitetet. Ta därför denna varning på allvar: plagiera inte. Du kan lära dig mer i *Akademiskt skrivande* (finns i PDF-format på Athena) och frågor kan ställas till Studie- och språkverkstaden (https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden).

Hur undviker man plagiering när du skriver uppgifter och tentor?

- Skriv texten helt själv. Använd inte andras texter utan att ange referenser. Tänk på att universitetet har tillgång till verktyg för att undersöka detta.
- Tänk på att plagiering även innefattar att skriva av en kurskamrat eller en AI-genererad text. Att använda tidigare studenters svar kan även det anses som plagiering.
- Det är ok att använda korta *citat*. I huvudsak bör dock en uppgift besvaras med egna ord och formuleringar. Därför bör citat hållas till ett minimum.
- Om du använder citat var noga med att ange att det är ett citat. Det vill säga då du använder dig av formuleringar från någon annan så måste detta noggrant anges och visas tydligt. När man använder citat räcker det INTE enbart med att ange källa, man måste även tydligt markera var citatet börjar och slutar så att det för läsaren inte råder någon tvekan om vad som är din egen text och vilken som är hämtad från en källa.
- När du tydligt visat att det är ett citat så glöm inte att ange vilken källan är genom att ange en *referens*.
- Tänk på att det är en stor skillnad på ett citat och ett *referat*.
- När det gäller referat så ska man formulera redovisningen med egna ord och ange varifrån man hämtat idéerna. Det räcker alltså *inte* att ändra tempus på verben och flytta om ordningen på orden etc. Om du är osäker på hur man gör referat, använd någon av de många skrivguider som finns för studenter.
- Om du tar minnesanteckningar från föreläsningar och ur litteraturen, kom ihåg vilka som är dina egna ord och vilka som är föreläsarens/författarens.
- Var noga med att förse dina anteckningar med uppgifter om var de kommer ifrån. Detta gäller även om du hämtar dina anteckningar från presentationer som gjort under en föreläsning, t.ex. powerpointpresentationer.
- Studie- och språkverkstaden (https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden) är öppen för alla studenter på SU. Man kan ta med sina uppgifter dit och få hjälp med språk osv.

Pandemin

Vi ber att ni följer Folkhälsomyndighetens aktuella rekommendationer när ni kommer till campus (https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/skydda-dig-och-andra/rekommendationer-for-att-minska-spridningen-av-covid-19/). Nya rekommendationer kan träda i kraft under kursens lopp och därmed ändra formatet på föreläsningarna eller seminarierna.

Litteratur

1) Kursböcker

Giddens, A. och P.W. Sutton (2021). *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur.

Lindblom, J. och J. Stier (2011). *Det socialpsykologiska perspektivet*. Lund: Studentlitteratur.

2) Bokkapitel (på Athena)

Allan, G., (1998.) Friendship, sociology and social structure. *Journal of Social and Personal Relationships*, *15*(5), pp.685-702.

Andersson, M. (2017). Medierad social interaktion. I Olsson, T. (red.) *Sociala medier – vetenskapliga perspektiv*. Malmö: Gleerups, 21-35.

Blumer, H. (1986). *The Methodological Position of Symbolic Interactionism: Perspective and Method*. Storbritannien: University of California Press, pp.1-15.

Collins, R. (2004). *Interaction Ritual Chains*. Storbritannien: Princeton University Press, pp. 1-6.

Gripsrud, J. (2011). Sociala skillnader, livsstil, smak. I Gripsrud, J. (red.) *Mediekultur och mediesamhälle*. Göteborg: Daidalos, 95-110+113.

Hedström, P. (2007). Sociala påverkansprocesser. I Edling, C. och Rydgren, J. (red.) *Social handling och sociala relationer*. Stockholm: Natur & kultur, 125-128.

Klingenberg, M. och A. Sjöborg. (2015). Religion i ungas vardagsliv. I Lövheim, M. och M. Nordin (red.) *Sociologiska perspektiv på religion i Sverige*. Malmö: Gleerups, 69-89.

Lund, A., M. Flisbäck och M. Bengtsson. (2017). Spara, slänga och packa ihop. I Bengtsson, M. och M. Flisbäck (red.) *Farväl till arbetet: Sociologiska perspektiv på meningen med att gå i pension*. Lund: Nordic Academic Press, 69-92.

Möllborn, S. (2015.) Mixed messages about teen sex. *Contexts*, 14(1), 44-49.

Nordmark, S. (2021). Pierre Bourdieu. I Gottzén, L. och U. Lögdlund (red.) *Sociologins teoretiker*. Malmö: Gleerups, 227-243.

3) Rekommenderad läsning (på Athena)

Knorr, K. (1981). *The micro-sociological challenge of macro-sociology: towards a reconstruction of social theory and methodology*.

Lund, A. och Lundström, L. (2021). 'You were imported with kebabs': 'Pisstaking' as culture in interaction. *European Journal of Cultural Studies*, 24(1), 275-294.

Lögdlund, U. (2021). Charles Horton Cooley. I Gottzén, L. och U. Lögdlund (red.) *Sociologins teoretiker*. Malmö: Gleerups, 227-243.

Schema

Föreläsningarna kommer inte att spelas in, men Powerpoints kommer att läggas upp på Athena. Det är inget krav för er att delta i föreläsningarna, men de kommer att inkludera en hel del kursmaterial som inte finns med i kurslitteraturen. Det kan bli svårare att klara tentan utan att ha varit med på föreläsningarna. Om du måste missa en föreläsning kan du ladda ner Powerpointen från Athena samt be en kurskamrat om deras anteckningar.

Seminarierna kommer inte att spelas in, och ni får inte själva spela in bild eller ljud från dem. En kompletteringsuppgift skall göras om ni måste missa ett seminarium. Ni måste antingen delta i seminariet eller skriva kompletteringsuppgiften för det seminariet. Kompletteringsuppgiften är utöver den vanliga seminarieuppgiften som alla måste lämna in.

Länk till aktuella scheman:
schttps://cloud.timeedit.net/su/web/stud1/s.html?tab=8&object=cpart_SOC1001A43&type=coursepart&h=t&startdate=20241221&enddate=20250907

Kursplan

Föreläsning 1 – Introduktion till mikrosociologi (Bengtsson)

- G&S, Vad är sociologi? (kap. 1, Det sociologiska tänkandets utveckling och Slutsats).
- G&S, Teorier och perspektiv (kap. 2, Bestående teoretiska dilemma, Samhällets omvandling – och sociologins).
- L&S, Det socialpsykologiska perspektivet (kap. 2, sid. 21-45)

Tema 1: Jaget i samhället

Föreläsning 2 – Socialisation och det sociala jaget (Bengtsson)

- L&S: George Herbert Mead och motståndet (kap. 3, sid. 47-71).
- G&S: Familjer och nära relationer (kap. 9).

Föreläsning 3 – Livslopp (Bengtsson)

- G&S: Livsloppet (kap. 8).
- Lund, Flisbäck, Bengtsson: Spara, slänga och packa ihop.
- G&S: Social interaktion och vardagsliv (kap. 7).
- Mollborn: Mixed messages about teen sex.

Tema 2: Gruppinteraktion och kultur

Föreläsning 4 – Sociala normer och Grupprocesser (Bengtsson)

- Collins: Interaction Ritual Chains (s.1-6)

- L&S: Erving Goffman: Yta, djup och socialitet (kap. 7, sid. 141-164).
- Hedström: Sociala påverkansprocesser.
- L&S: Harold Garfinkel (kap. 8, sid. 165-193).

Seminarium 1 – Att bryta med det outtalade

Föreläsning 5 – Kultur: Grupper, smak och ojämlikhet (Bengtsson)

- Gripsrud: Sociala skillnader, livsstil, smak.
- Nordmark: Pierre Bourdieu.

  (förslag på bredvid läsning G&S s. 315-324)

Föreläsning 6: Vänskap, performativitet och subkultur (Bengtsson)

- L&S: Judith Butler: Makt och performativitet (kap. 11, sid. 231- 250).
- Allan: Friendship, sociology and social structure.
- Andersson: Medierad social interaktion.
- G&S: Internets inverkan, s. 476-478.

Seminarium 2 – Livsstilsbiografi

Tema 3: Social kontroll och ”samhällsproblem”

Föreläsning 7 – Religion och gruppnormer (Åkerbäck)

- Klingenberg och Sjöborg: Religion i ungas vardagsliv.

Föreläsning 8 – Social kontroll och ”samhällsproblem” (Bengtsson)

- G&S: Kriminalitet och annat avvikande beteende (kap. 19).

Seminarium 3 – Vänskap och sociala relationer

*****

Examination

14/03
Eventuella frågor till delar av digitala salstentan läggs ut på Athena kl. 17.00.

20/3
Digital salstenta, kl. 08.00-12.00.

20/3

Första deadline för underkända eller sena seminarieuppgifter och kompletteringsuppgifter. Sista inlämningstid kl. 08.00.

17/4
Andra deadline för underkända eller sena seminarieuppgifter och kompletteringsuppgifter. Sista inlämningstid kl. 17.00.

8/5
Digital salsomtenta, kl. 08.00-12.00.

3/6
Terminens sista deadline för underkända eller sena seminarieuppgifter och kompletteringsuppgifter. Sista inlämnings tid kl. 17.00.

*